

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják. ☞

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

MEGHIVÓ.

Az E. G. E. Cukorréptermelői Szakosztálya 1927. évi dec. hó 29-én d. e. 10 órakor Marosvásárhelyen a vármegyeház nagytermében ülést tart, melyre a cukorréptermelő gazdaközönséget tisztelettel meghívja
Kolozsvárt, 1927 dec. 26-án

az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés a Szakosztály működéséről.
3. Zárszámadás bemutatása.
4. Esetleges indítványok.

A borfejtésről.

Irta: Dezső Miklós ny. szőlő- és bor főfelügyelő.

Talán legjobb e kifejezéssel kezdenem: „Az ördög nem alszik”. Ezt lehet per analogiam mondani azon parányi mikroskopikus egy sejtű növénykére, melyeket a tudomány Saccharomyceseknek nevez, köznyelven erjgombáknak nevezünk. Ezek mihelyt a szőlőbogyó héjáról a bogyóból kiszorított mustba vagy bármely cukortartalmú folyadékba, főleg gyümölcslebe kerülnek, azonnal megkezdik ördögi mesterségüket és erjedésbe, forrásba indítják a levét, a cukros folyadékot. Igaz, hogy jól végezhesék dolgaikat, legalább 12—15 C° meleg kell legyen az erjesztendő lé. Mesterségüket jól értik, annyira, hogy a kevés cukortartalmú mustot ugyszólván hoppra veszik és nagy dérrrel-durrall a cukrot két részre osztják, egyiket szesznek hívjuk, ez a részegítő rész, másik rész a szőkevény szénsav, mely kicsiben igen kellemes, de nagy mennyiségben gyilkos. Ezért minden borászati könyvben benne van, hogy szüret után a mustos, borospincékbe csak égő gyertyával szabad lemenni, a gyertyát előre tartva, lehetőleg alatt és ha elalszik, legjobb visszatérni, de tovább menni nem szabad, mert halálos.

A szesz rész szeszmenyiségét egy mánik közleményemben tárgyalom. Itt arról csak annyit jegyzek fel, hogy nagy vadászat foly szüretkor a cukor és az ebből készült szeszmenyiségre, ez a mérték, hogy 10 leit vagy 20 leit kapjon a gazda 1—1 liter mustért. A szeszmenyiséget a Malligand ebullioscoppal mérik. Mellesleg megjegyzem, hogy a középben van az igazság. Azaz nem osztom a véleményét a tulszeses és a kevészeses folyadékkedvelőknek. Egy 16—18 fokos klosterneuburgi mérőn mért rajnai rizling, egy Muscat ottonel, de másként harmonikus ízű, azaz nem savanykás nevezett fajbor kitünő ital.

Messze mennék ezen az uton kitüzött céloktól. Mind írjuk, mind hirdetjük, de a csökönység nem enged. Ma is sokan a seprőjéről szeretik leinni borukat, mások meg januárban mind hangoztatják, hogy igen nagy dolguk lesz e hóban a pincében, mert le kell huzni a seprőjéről a bort. Az előkészület eltart néha február—márciusig is, mert még nem tisztult le az új-bor.

Pedig egyszer letisztult meglehetősen, ezt alább írom le. De mert szüretkor néha hűvös van, a must megfázik, máskor egy darabig fő,

de azután nyitott pinceajtónál a levegő lehül, ekkor újra meg áll a fővés. (Milyen jó lenne ezt meglesni és a bort lehozni). Azután a gazdasszonynak is dolga akad a pincében, a burgonyát osztályozzák. Ezt megesszük, ez a sertéseké, ez az apró vetni való. (Pedig ha nagy tőgye van a tehénnek, a borjunak több tej jut. Ha szép a buzaszem, tengeriszem, szebb lesz a kikelt növény, mert a nagy és ép mag az a kis új növénynek, ami a sok jó tej a borjunak.) A gazdasszony tovább osztályozza a petrezselymet, a murkot stb. stb. Még jó egy ilyen: a káposztasózs. Ekkor becsukják a pinceajtót, meleg lesz, a ki nem főtt must főni kezd, zavaros, tehát az ördög újra nem alszik, a hordó nincs bedugva (nem szabad). A káposzta-, murek-, burgonyaszag, mint mixtum kompositum a borba is eljut. A must első erjedésének zagyvaléka, seprője újra belekeveredik a boritalba. De elegendő levegő hiányában, meg a még a borban rejtőzködő öl méregtől: a szénsavtól a kis élesztő, azaz erjesztő gombák nem tudnak elég gyorsan szaporodni. A bor sokáig forr, sokáig szivja magába a pincelevegő minden tartalmát.

Ezek azok az okok, hogy a bort azonnal, mihelyt egy kissé is erjedt és leülepedett, le kell huzni. Tehát 3—4 hétre szüret után. Így új oxigént kapnak a kis erjesztő-gombák. A szénsav elszáll. Megszabadul az új-bor a salakjától. Az új-bor aktona lukjára egy tiszta homokkal felt kis zacskót teszünk. Ez a rosz levegőt elzárja, ha erjed a szénsav felöki és elillan.

Tehát, aki még nem fejtette le az új borát, az egy napot se készen.

A lucernamagtermesztés

Irta: Bágyoni Mihály Gyula.

Hosszabb időn keresztül kísérleteztem a lucernamag legcélszerűbb termesztésével, figyelembe véve, hogy a mag kifogástalan minőségű, minden idegen, különösen arankamagtól mentes, egészséges és csiraképes legyen.

A lucerna alá a talajt a következő módon készítettem elő. A középkötött táblát korán ősszel, szeptember hóban 34—35 cm. mélyen, gözekével felszántva, november hóban erős boronálás után katasztrális holdankint 350 q I. osztályú istállótrágyával trágyáztam meg és közvetlen utána 5—6 col mélyen alászántottam. Május hó végéig száraz időben birkával legeltetve a táblát, akkor újra 5—6 col mélyen leszántottam, megboronálva lehangereztem, július hó közepén nehéz tárcsával járattam meg, majd augusztus hó utolsó napjaiban újra megtárcsázva 21 cm. sortávolságra katasztrális holdankint 6 kg lucernamaggal elvettem. A vetést borona és henger követte.

A következő év áprilisában, amikor a lucerna hajtani kezdett, 4—6 cm. távolságra egyezve gondosan megkapáltattam. Az első kaszálás után, amely június első napjaiban lekaszálva, jó közepes szénatermést adott, a lucernást megboronáltam. A magnak megmagyott II. kaszálás katasztrális holdankint 694 kg kifogástalan lucernamagot adott. A következő évben újra megkapáltam a lucernást. Az

első kaszálás szénának levágva az előző évinél 30%-kal többet, a II. kaszálás pedig 713 kg. kifogástalan aranka- és minden egyéb gyomtól mentes lucernamagot adott.

Kiadta a kapálási költséget a szénatermes kamataival, a lucernamag pedig készpénzben egyetlen évben kifizette a földterületnek az árát és legalább kétévi adóját. Szem előtt kell azonban tartani a lucernamag ellenségeit és gondot kell fordítani az ellenük való védekezésre, mert anélkül megfelelő eredményt nem érhetünk el.

Az európai cukoripar helyzete a világháború után.

Strakosch Szigfrid dr. a Wiener Landwirtschaftliche Zeitung f. évi 46. számában érdekes cikkben ismerteti a háborúnak az európai államok cukoriparára gyakorolt hatását. A cukorréptermelés és cukorgyártás nagy nemzetgazdasági jelentőségét bizonyítják Strohmeier Hans adatai, amelyek szerint 1 hektár cukorrépa átlagos termése 76'71 q keményítőértéknek és 5'51 q fehérjének fel meg, az ugyanakkora területen termelhető 23'32 q keményítőértékével és 2'26 fehérjetartalmával szemben. Ha a keményítőérték kg-ját csak 10 pfeniggel, a fehérje kg-ját 50 pfeniggel számítjuk, úgy az 1 ha-on termelhető buza 323'60 márkás értékével szemben a cukorrépa 907'50 márkás értéke áll. A réptermés nagy nemzetgazdasági értékűbbletének a búzával szemben az a magyarázata, hogy annak minden része, a gyökér, répafej és levélzet is felhasználható és hogy a cukorgyártás melléktermékei, a répaszelet és melász sem mennek veszendőbe, hanem értékes takarmányt szolgáltatnak.

A háború előtt Európa cukortermelő államai között a Németbirodalom állott első helyen, amennyiben a háború előtti 1913/14. évben 27'16 millió q-nyi cukorterméséből 11 millió q exportjával a világszükséglet 15%-át látta el.

Európa többi nagyobb cukortermelő államainak a békebeli és a háború utáni termelését a következő adatok mutatják:

	Franciaország	Belgium	Hollandia	Olaszország	Oroszország
	termelése tonnákban				
1913/14-ben	797	230	321	330	1974
1924/25-ben	830	400	322	420	494

E számokból látható, hogy a legtöbb állam Oroszország kivételével elérte, sőt meghaladja a békebeli termelését. A háború előtt kisebb szerepet játszó cukortermelő államok közül különösen Anglia cukoripara indult nagyobb fejlődésnek, amennyiben az 1925/26. évi 57.000 tonnával szemben ideai termelését 275.000 tonnára becsülik. Az osztrák-magyar monarchia utódállamainak termelése szintén elérte a békebeli mennyiséget. Ezek közül Csehország jelentősége a legnagyobb, ugyanis a volt Monarchia gyárainak 90%-a cseh területen fekszik és ezekben 1925/26-ban 1'5 millió tonna cukrot gyártott. E mennyiségből a 390.000 tonna belföldi szükségleten kívül 1'12 millió tonnát vitt a világpiacra és ezzel a cukrot exportáló európai

államok sorában az első helyre került. Fel-
említi a cikk még Ausztriát, amelynek cukor-
ipara répatermő területeinek kicsinysege folytán
fontosabb szerephez nem juthatott.

Romániának 12 cukorgyára van, amelyek
termelésüket olyan nagy mértékben fokozhatták
a vetésterületek emelkedése folytán, hogy míg
a háború után 1918-ban 8000 vagon cukrot
kellett importálni, addig ma kb. 3—4000 vagon
kiviteli feleslege van az országnak. Tehát tul-
termelésbe mentek a gazdák és a gyárak egy-
aránt. A répatermelés rentabilitása érdekében
itt a vetésterületek fokozatos csökkentése volna
kívánatos.

EGYLETI ÉLET

Az igazgató-választmány ülése.

Az E. G. E. igazgató-választmánya folyó
évi december hó 14-én Szász István, majd
folytatólag dr. gr. Bethlen György elnöklete alatt
gyűlést tartott. Szász István alelnök a gyűlést
megnyitva üdvözölte a megjelenteket és be-
jelentette, hogy br. Jósika Gábor elnök ur,
valamint dr. gr. Bethlen György alelnök ur aka-
dályozva vannak a gyűlésen való pontos megjele-
nésben. Távolmaradásukat kimentették továbbá
dr. Betegh Miklós, Ugron István és dr. Szent-
királyi Ákos igazgató-választmányi tagok.

A tárgyalás megkezdése előtt Szász István
gr. Bethlen Ödön alapító, igazgató-választmányi
tag elhunytáról megemlékezve, a következőket
mondotta: Napirend előtt méltóztassanak meg-
engedni, hogy megemlékezzem arról a gyászról,
amely egyesületünket gr. Bethlen Ödön alapító,
igazgató-választmányi tag elhunytával érte. Két-
szeresen ért minket a gyász, mert Önagyméltó-
sága elhunytával egyesületünk alelnöke dr.
gr. Bethlen György édesatyját vesztette el.
Egyesületünk testületileg óhajtottá részvétét
az alelnök ur előtt kifejezni, kinek kíván-
ságára azonban e szándékától elállani kény-
szerült. A temetésen azonban az egyesület tes-
tületileg vett részt. Méltóztassanak hozzájárulni,
hogy részvétünket gr. Bethlen Ödön elhunytá
alkalmával jegyzőkönyvileg is kifejezzük." Az
igazgató-választmány a bejelentést őszinte és
mély részvétellel vette tudomásul.

A melász takarmányozási célokra való kiszolgáltatása.

A gyűléstartási engedély bemutatása után
Török Bálint titkár terjesztette elő a tárgy-
sorozatot. Évekkel ezelőtt egy kihágás kapcsán a
pénzügyminisztérium betiltotta a melásznak
takarmányozási célokra való kiszolgáltatását.
Ezzel az intézkedéssel a kihágást elkövető he-
lyett az egész gazdaközönseget büntette. E bü-
ntetés nemcsak magán, hanem közgazdasági
szempontból is rendkívül káros hatású, mivel
a takarmányban szükölködő esztendőknél
polyva stb. hulladéktakarmány etetése melász-
szal való keverés által lényegesen megkönnyeb-
bithető volna. Az E. G. E. elnöksége ismételt
felírt a kormányhoz a melász kiszolgáltatását
betiltó rendelet visszavonása érdekében. Mint-
hogy a fölterjesztések eredménytelenek marad-
tak, megkereséssel fordult az egyesület a társ-
egyesületekhez és kamarákhoz hasonszerű
felírat küldése céljából. A társesületektől és
kamaráktól érkezett válaszok szerint a fel-
terjesztések el is küldettek. Mindezideig azonban
a rendelkezés visszavonása nem történt meg,
csupán ígéretét bírjuk a kormánynak arra nézve,
hogy ezt a gazdaközönsegre sérelmes rendel-
kezést visszavonja, amely egyébként a cukor-
répatermelőkre kétszeresen káros azért, mert
a termelők a kollektív termelői szerződés ér-
telmében kedvezményes áron vehetik igénybe a
melászt, amelynek kiszolgáltatási tilalma miatt
ezen kedvezményt nem élvezhetik és a gyárak
más téren rekonpenzációt nem nyújtanak. Az

Eladás kedvező havi részletre!

His Master's Voice
lemezek és gépek

Koffer és szalongépek

Legújabb slagerek

Oriási választék. -- Szállítás az egész országba. -- Az ország legnagyobb és legjobban szortírozott raktára. -- Engross és Endetail. -- Kérjen katalógust a vezérképviselőtől és raktártól!

ODEON-MŰVEK

BUCUREȘTI,
Calea Victoriei 79.
(vis a vis de Biserica Alba)

Fiókok: București, Bulv. Elisabeta No. 1. (Grand Hotel Boulevard alatt.) — Cernăuți, Str. Română No. 11.

igazgató-választmány a fölterjesztést helyeslő
tudomásul vette.

Az idej heremagexport ügye.

A heremagtermelés évek óta nem renta-
bilis. Részben az alacsony árak, részben pedig
az alacsony termésátlagok miatt. Minden évben
jön valamilyen előre nem látott körülmény,
amely a gazdák körében az értékesítés tekinté-
ben zavart kelt. E zavart rendszerint a spekuláció
mesterségesen idézi elő, a folyó évben azonban
ezt a kormány okozta az Erdélyi Gazdában
korábban ismertett törvényes intézkedésnek
a kampány közepén való életbe léptetésével.
Az 1923. évi londoni nemzetközi megállapodások
értelmében u. i. a heremag csakis ólomzárolt
állapotban hozható forgalomba. A kormány ezt
az intézkedést akkor publikálta és léptette
életbe, amikor a termésnek kb. 50% a már elada-
tott és szállítás alatt állott. Ez a körülmény
a szállításoknál súlyos zavarokat keltett, a be-
vásárlásoknál pedig fönnakadást idézett elő
és tartózkodást. Az említett törvényes intéz-
kedés nemcsak arankamentes, tisztított heremag
ólomzárását engedélyezi, hanem a rostaaljét
is. A rostaaljét ólomzárására azonban csakis
a bukaresti magvizsgálóállomás jogosult. Amint
ezen utóbbi intézkedés a külföld előtt köztudo-
másu lett, a külföld beszüntette a további véte-
leket Romániában és likvidálta a korábban
lekötött tételeket. Ez a körülmény a heremag-
árak váratlan csökkenését idézte elő, amiből
a gazdaközönsegre jelentékeny károk háramol-
tak. A károsodás főként az erdélyi magyar
gazdaközönseget érte, mert a külföld az erdélyi
fagymentes heremagot keresi, a heremagtermelé-
ssel pedig Erdélyben főként a magyar gazdaközön-
ség foglalkozik. Az intézkedés megjelenése
alkalmával felíratilag fordult az egyesület a
kormányhoz ezen intézkedés módosítása és
életbeléptetési idejének kitolása érdekében,
kifejtve azokat az aggodalmakat, amelyek a
fenti sorok szerint négy hét múltán be is kö-
vetkeztek és amelyekre szükség szerint ismételt
reá fog mutatni az elnökség. A jelentést az
ig. választmány tudomásul vette.

A kisajátított ingatlanok megadóztatása.

Még az 1923. évi adókiróvás alkalmával
a birtokosokat igen sok esetben a kisajátított
ingatlanok után is megadóztatták. Ez ellen
annak idején az E. G. E. tiltakozott és meg-
felelő intézkedést kért. Tekintettel arra, hogy
most újabb öt éves adókiróvatási ciklus előtt
állunk, az E. G. E. elnöksége megismételte
a tárgyban korábban a pénzügyminiszterhez
beadott fölterjesztését, amelyre a Magyar Párt
parlamentári csoportja utján vett értesülés sze-

rint Simionescu pü. államtitkár azt a felvilágo-
sítást adta, hogy a sérelemre a pénzügyi kö-
zegek figyelme rendeletileg fölhívott, úgy,
hogy a gazdaközönség éberségén mulik részben
a sérelem orvoslása, amennyiben ellenőrzés
esetén a pénzügyi hatóságok minden igazolt
esetben tartoznak törülni a kisajátított ingatlano-
kra jogtalanul előirányzott adókiróvást.

Az állatexportvásárok.

Köztudomásu, hogy a kormány Kolozsvárt,
Balászfalván, Brassóban, Aradon, Nagyváradon,
Szatmáron exportállatvásárok tartását
rendelte el. Az exportállatvásárok ezen
városokban november hó elejétől hetenként
megtartattak. Gyakorlati eredményük azonban
nem volt, mert a vásárok rendezése nem volt
és még ma sincs megfelelően előkészítve. A
vásárok sikere érdekében rendre jelennek meg
az egyes hatósági intézkedések, így legutóbb
december hó 1-től kezdődő érvénnyel a C. F. R.
egy rendeletet adott ki, amely szerint a fenti
városokból exportra kerülő állatok vasúti fu-
vardija mérsékelte. Ezen rendelkezés szerint
a fenti városok és a körletükben lakó gazdák
kiváltságokat élveznek a gazdaközönség nagy
tömegeivel szemben. Különösen a szé-
kelyföldi gazdák azok, akik a határtól mond-
hatni a legtávolabb lakván, nem élvezhetik
ezen előnyt. Az igazgató-választmány ezért
elhatározta, hogy a kedvezménynek minden
rakodó állomásra való kiterjesztése céljából
felír a földmívelésügyi minisztériumhoz és a
C. F. R. vezérigazgatóságához.

Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálynak jelentése

gyanánt az igazgató-választmány tudomásul
vette, hogy a folyó évben a cukorrépatermés
mennyiségileg gyenge, minőségileg jó közepes
volt. A répaátadások a szakosztályi megbizot-
tak ellenőrzése mellett aránylag simán folytak
le. A Szakosztály aradi tagozata október hó
22-én tartott ülésén megtárgyalta az 1928. évi
kollektív termelői szerződést, amelynek ponto-
zatait a cukorgyár elfogadta. A marosvásár-
helyi cukorrépatermelők december hó 29-én
fognak megtartani ezévi nagy-gyűlésüket Maros-
vásárhelyen.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálynak jelentése

gyanánt az ig. választmány tudomásul vette
a március 4—11. napjain tartandó nemesített
kukoricavetőmag és burgonya kiállítás és vásár
előkészítése tárgyában tett szakosztályi intéz-
kedéseket, amelyek szerint a kiállítási prospek-
tusok elkészültek, szétküldésre készen állanak

és a kiállításon való részvételre a külföldi mag-nemesítők is fölhivatnak.

Az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadóvállalati Szakosztályának jelentése.

Az „Erdélyi Gazda” kiadása redukált terjedelemben való megjelenése mellett is olyan súlyos anyagi terheket ró az egyesületre, hogy az igazgató-választmány kényszerítve van a kiadások csökkentéséről a lehetőségek keretein belül gondoskodni. E kérdést a legutóbbi ig.-választmány megvitatás és jelentéstétel céljából az Irodalmi és Könyvkiadóvállalati Szakosztályhoz tette át. Az igazgató-választmány a Szakosztály javaslatára kimondotta, hogy az 1928 ik évben az Erdélyi Gazdát, az eddigi hetenként való megjelenés helyett, kéthetenként fogja kiadni és pedig a közgyűlés idejéig a ma érvényben levő tag- és előfizetési díjak mellett. A továbbiakra nézve pedig a közgyűlés döntését fogja kérni és a tagdíjaknak oly összegben való megállapítását, hogy az „Erdélyi Gazda” az egyesület minden tagjának megküldhető legyen. Az igazgató-választmány egyidejűleg kimondotta, hogy mindazon tagoknak, akik tag-, illetve előfizetési díjaikkal legalább egy félév óta hátrálékban vannak, beszünteti a lap további küldését.

Ugyancsak az Irodalmi és Könyvkiadóvállalati Sz. o. előterjesztése alapján foglalkozott az igazgató-választmány a magát megnevezni nem akaró nemés alapítónk 100.000 lejes adománya kamatainak felhasználása kérdésével is. Az alapítvány az erdélyi magyar mezőgazdasági szakoktatás céljaira tétetvén a Szakosztály javaslatára, az ig.-választmány kimondotta, hogy az 1928-ik évben egy vándortanító alkalmazásának céljaira fogja fordítani az adomány kamatait. Az összeg növelése céljából felhívást intéz a mezőgazdálkodás iránt rokonérzést tápláló intézményekhez a nemes célnak szolgálatára való adományok nyújtása céljából.

A Minerva Biztosító R.-T. támogatása.

A Minerva Biztosító R.-T. ma az egyedüli kártellen kívüli kisebbségi biztosító intézet Erdélyben. Ezen intézet alapítói a kisebbségi egyházak és magyar kisebbség tagjai sorából állanak, élükön br. Jósika Gábor E. G. E. elnök ural, tisztviselői pedig az erdélyi biztosítási tisztviselők legjobbjaiból reglulálódnak. Minthogy az intézet kártellen kívül áll és viszontbiztosításai révén is anyagilag abszolút mértékben megbízható, az ig.-választmány elhatározta, hogy a Részvénytársaságot erkölcsi támogatásban részesíti. Egy tisztviselője részére az E. G. E. titkári hivatalában helyiséget nyújt abból a célból, hogy az E. G. E. tagjainak biztosítási ügyei az egyesületben legyenek elintézhetők és az elintézés módja az egyesület által közvetlenül is ellenőrizhető legyen. A Minerva Biztosító Intézet az E. G. E. tagok esetleges kárait az E. G. E.-vel karöltve rendezi, továbbá esetleges károkból felmerülő vitás esetekben mindenkor az E. G. E. kebeléből választandó szakbizottság döntését fogja igénybe venni. Az E. G. E. tagjai a kártellen kívüli biztosítási díjakból, külön engedményt fognak élvezni. A díjak fizetése pedig mindenkor összettel a termények betakarítása, illetve értékesítése után fognak esedékessé válni. Más intézetektől való átlépés esetén a Minerva az ebből eredő összes kötelezettségeket viseli. Fentiekben kívül egyéb, magára a gazdasági együletre is előnyös feltételeket állapított meg az E. G. E. a Minerva Biztosító Igazgatóságá-

50.000 nyeremény

Minden második sorsjegy nyer

Csak az osztrák sorsjáték a legjobb

Csak 100 Lei $\frac{1}{8}$ sorsjegy

$\frac{1}{4}$ sjegy 200 Lei, $\frac{1}{2}$ sjegy 400 Lei, $\frac{1}{1}$ sjegy 800 Lei

Ajánlunk:

10 nyolcad, 10 negyed, 10 fél, vagy 10 egész sorsjegyből álló szerencseválasztékokat.

Akar ön is milliomos lenni?

akkor rendeljen a kezdőhúzáshoz osztályosorsjegyeket a

HAUSCHILD és PAAP-bankházánál

WIEN, III. Marxengasse 14.

IRJON AZONNAL!

A 18. osztályosorsjáték főnyereményei:

18,750.000 Lei

Nyeremények:

12,500.000 Lei

6,250.000 Lei

2,500.000 Lei

1,875.000 Lei

1,500.000 Lei

1,250.000 Lei

1,000.000 Lei

56

val egyetértve és a gazdaközönségnek megértő támogatása bizonyára meg fogja hozni a közös munka gyümölcsét, úgy a gazdáknak, mint a gazdasági egyesületeknek és a Minerva Biztosító Társaságnak egyaránt.

A ménéseknek állami támogatása.

Az állattenyésztésről szóló 1926 január 1-én életbelépett törvény az állattenyésztők és közöttük a lótenyésztők és ménestulajdonosok számára jelentékeny anyagi előnyöket biztosít, amely előnyök eddig anyagi eszközök hiányában megszerezhetők nem voltak, ma azonban, amikor az egyes alapokból e célra már jelentékenyebb összegek állanak rendelkezésre, időszerűnek látszik az azok megszerzése iránt való tájékozódás és akcióbalépés. Az ig.-választmány ezért elhatározta, hogy a lótenyésztő gazdaközönséget, közöttük a ménestulajdonosokat is, tájékoztatni fogja az érdeklükben hozott törvényes intézkedések felől és szükség szerint akcióba lép.

A Kolozs- és Csikvármegyei gazdaközönség szervezése.

Az ig.-választmány elhatározta, hogy 1928-ik év elején, lehetőleg január hó folyamán Csik vármegye gazdaközönségét szervezkedő nagygyűlésre fogja Csikszeredába összehívni. Ez irányban az előkészítő munkálatok már beindítottak. Január és február hó folyamán a kolozsvármegyei gazdaközönség szervezését és gazdakörök sorralátogatását is munkába vette az egyesület és a gazdabál napjára a kolozsvármegyei gazdákat vármegyei gazdagyűlésre óhajtja egybehívni. A folyó év tavaszán újjászervezett Háromszékvármegyei Gazdasági Egyesülettel és a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének vezetőségével karöltve, azon községekben, ahol hitelszövetkezetek vannak, továbbá amelyekben cukorrépatermeléssel foglalkoznak, az egyesület gazdasági előadásokat fog tartani a tél folyamán. A szervezés terén való fenti munkaprogramot az ig.-választmány helyesléssel tudomásul vette.

Kebli ügyek.

A tárgysorozat letárgyalása után az ig.-választmány tudomásul vette az új adóbevallásokról, az egyleti ingatlan bérbeadásáról, a tagmozgalomról stb. szóló jelentéseket, amelyek után az ülés véget ért.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Papp Ferenc, dr. Gyergyay Árpád, Wertheimer Miksa Kolozsvár.

1926. évre 100 L. E. G. pót díjat fizetett: dr. Gyergyay Árpád Kolozsvár.

1927. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Papp Ferenc Kolozsvár, Gazdakör Hosszúfalú (100 L.), Vármegyei Gazdasági Egylet Zilah, dr. Gyergyay Árpád, Wertheimer Miksa Kolozsvár.

1927. évre 150 L. tagdíjat fizetett: dr. Elekes Albert, Kocsis Ferenc, Szilágyi András, Adorján János Kolozsvár.

1927. évre 150 L. E. G. pót díjat fizetett: dr. Elekes Albert Kolozsvár, Gazdakör Hosszúfalú (100 L.), dr. Szalay Géza Vojteni (50 L.), Juricskay Dezső Rikod (100 L.), Bogdán Károly Mártonfalva (50 L.), Vármegyei Gazdasági Egylet Zilah, dr. Gyergyay Árpád, Szilágyi András Kolozsvár.

1928. évre 150 L. E. G. pót díjat fizetett: Juricska Dezső Rikod.

Vegyes közlemények

Lapunk minden számának címszalagjára reávezetjük az egyesületi tagok és az előfizetők tagdíj-, illetve előfizetési díjhátralékát. Arra kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy a címszalagon kimutatott hátralékot az E. G. E., illetve az Erdélyi Gazda kiadóhivatala címére, külön felszólítás bevarása nélkül beküldeni sziveskedjenek.

Időjárás. A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomása november hóra vonatkozóan az időjárást illetőleg a következő megfigyeléseket tette: A maximális légnyomás 728.9 volt a hó 28-ikán, a minimum pedig 703.7 a hó 10-ikén. A legnagyobb meleget 23.0° C-t 10-ikén észlelték, a legkisebb meleg pedig 30-ikán 10.0° C volt. A november havi hőmérsékletet 4.01° C-ban állapították meg. A legnagyobb csapadék 16-ikán 6.7 mm volt. A csapadék egész havi mennyisége 24.0 mm, a csapadékos napok száma 10 volt.

Az állami Vetőmagvizsgáló Állomások vizsgálati díjai. A takarmánynövényanyagok kereskedelmét szabályozó törvény végrehajtási utasítása a vetőmagvak vizsgálati díjait is szabályozza. A gazdaközönséget érdeklő vizsgálati díjszabást az alábbiakban közöljük: arankavizsgálat (100 gr.) 20, tisztasági vizsgálat (fűmagvaknál) 40, tisztasági vizsgálat (apró heréfélnél) 35, tisztasági vizsgálat (lucerna és lóhere) 20, csiraképeségi vizsgálat 20, zsákplombázás 40, vizsgálati igazolvány 10 lei. Egyéb vizsgálatok: hektólitersúly megállapítása 20, csiraképeségi vizsgálat 20, héjvastagság megállapítása árpánál 25, héjvastagság megállapítása zabnál 20 lei.

Több községi illeték eltörlését tervezi a kormány. Arról értesülünk, hogy a belügyminiszterium több községi illeték eltörlését tevezi és ily értelemben előterjesztést tett a minisztertanácsnak. Az eltörlés alá kerülő községi illetékek a következők: kutyaadó, gazdasági illeték, erdő, legelő stb. illeték, lakásadó, a városba belépő és kilépő járművek adója, erdőátlépési illeték, járdaadó, világítási adó, tüzoltó felszerelés beszerzését célzó adó, és több más hasonló illeték. Hasonlóképpen a marhacladások után a jövőben, vagyis január 1-től kezdve csak egyszer vehető ki illeték és pedig nagy állat után 100 lej, kis állat után 20 lej, disznó után 50 lej vagy pedig csak a vásártéren elfoglalt hely után járó illetéket kell megfizetni.

AZ ERDÉLYI GAZDÁK ZSEBNAPTÁRÁNAK 1928. évi 58. évfolyamára előjegyzéseket el fogad a kiadóhivatal. A nap-tár ára postai portóval együtt 28 lei.

Ismét kapható

a Rriegner-féle REPARATOR

hűlés, csuz, köszvény elleni szer, minden gyógyszerárban. Ara 65 L. Ahol nem kapható, oda 3 üveget 210 lei utánvétellel küld a főraktár.

Farmacia FLOHR Cluj.

A szatmári dohánytermelők a múlt héten értekezletet tartottak Szatmáron és elhatározták, hogy jövőben a feles kertészekkel egyöntetűen fognak szerződésre lépni úgy, hogy a kertész a költségekhez a beváltási ár 10 százaléka járuljon hozzá általányszerűen. Elhatározták továbbá, hogy a régi sérelmeik orvoslása érdekében felirattal fordulnak az illetékes helyekhez s kérik fogják a beváltási árak fel-emelését és azt, hogy a beváltáshoz szakértőként a termelők képviselőjét is vonják be érdekeik védelmére. A f. évre érvényben levő beváltási árak kilogrammonként a következők: Regal 70 lej, Luxor 60 lej, I. oszt. 40 lej, II. oszt. a) 26 lej, b) 22 lej, c) 17 lej, III. a) 15 lej, III. b) 12 lej, III. c) 7 lej.

PIAC.

Mélyen a világgiazi árak alatt vannak a baromfiárak Erdélyben. A különböző piaci jelentések alapján megdöbbenéssel állapíthatjuk meg, hogy a baromfiárak Erdélyben katasztrofális mértékben lesüllyedtek. Az utóbbi időben különösen szembetűnő volt többek között a szatmári heti piac jelentése, mely szerint a ludak darabonkénti ára több ezerre menő felhajtás mellett alig érte el a 70-80 lejt. Egy tyúk ára 40-50 lej, bár egy tojás ára sok helyen 4 lej; eszerint amelyik tyúk 10 tojást tojik, visszafizette az árát. A kedvezőtlen értékesítési viszonyokra s a katasztrofális áreltolódásokra jellemző ezen árak összehasonlítása pl. a bécsi, pozsonyi, lemergi, varsói árakkal, melyek kétszer, sőt többször olyan magasak, mint Erdélyben a baromfiárak. A baromfiak értékesítési krízise, mint általában az élőállatpiac krízise, a kormány káros vámpolitikai intézkedésére, mely az állattenyés minden ágában érezteti végzetes hatását az export teljes hiányára, vezethető vissza. Kívánatos volna a baromfiexport radikális módon való haladéktalan megszüntetése, illetve a lehetőségek megteremtése.

Alma- és diópiac. Az idei almatermés az előző évek termésénél minőségileg is jóval gyengébb, így nem fejlődhetett ki nagyobb kiviteli forgalom. Ezt azonban az is befolyásolta, hogy a gyenge alma bevitelével szemben Magyarország, Románia legnagyobb almafelvető piaca, 1 aranykoronáról 7 aranykoronára emelte az alma beviteli vámját. Magyarországon az elsőrendű, válogatott alma ára 1 pengő (30 L) felett van ugyan kilónként vagontételekben, de a másodrendű almáért alig lehet 30-40-70 fillért kapni. Belföldön a termelőnél közepes minőségű fajalmak kg.-ként vagontételeknél 10-12 lej között ingadoznak. Élénkebbnek mutatkozik azonban a diópiac. Árak belföldi eladásoknál

Cséplőgarnitúrák.

A legújabb gyártmány, hosszú rázószervezettel, duplasoros golyóscsapágyakkal, acélrámával, benzín petroleum-motorral, gőzgéppel párosítva

Malmigépek Ganz hengerek, siksziták, kombinált koptató- és tisztítógépek, daratisztítók stb.

malomátalakítások, Dieselmotorok
ompressoros és kompressor nélküli kivitelben.

Cormick-International

petroleum traktor 3 vasu ekével.

Hosszu lejáratu fizetési feltételek. Gyári árak.
Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.
Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.
Budapest romániai képviselete.

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 45.
Telefon: 151. Távirat: Locomobil.

3997

kg.-onként 30-32 lej, exportdió ab termelő 31-33 lej.

A borpiac idén megelégnült s az árak emelkedtek. Az árak literenként ab feladóállomás: Aradvidéken és Aradhegyalján 15-16 lej, Bánátban 16-17 lej, küllőmenti paraszt-áru 25-28-30 lej, marosmenti bor 26-30 lej, regáti parasztáru 13-14, urasági 20-24 lej.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lej
Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lej.

Több évi gyakorlattal bíró nős gazda, ki a mezőgazdaság minden ágában és állattenyésztésben teljes jártassággal bír, ugyiszintén a mezőgazdasági gépek kezelését is érti, a román nyelvet írásban is bírja, 1928 január 1-től megfelelő gazdatiszti, vagy bármely vezetői állást elfogadna. Cim: Szilágyi Jenő gazdatiszt Bántionlunca, p. u. Ozun, jud. Treiscaune.

Állást keres 8 gimnáziumot végzett, szorgalmas, megbízható, ügyes fiatalember. Cim a kiadóhivatásban.

Hauschild és Paap bankháza Wien III. Marxergasse 14, Országunkban

mindenhol — a kifizetett nagy nyereségek folytán — ismeretes, ajánl még néhány sorsjegyet a küszöbön álló húzashoz. — Azonnali megrendelés ajánlatos, mielőtt kiárusítottatnék. 56

Ispánt keresek tanyai gazdaságomba, szerény igényű, nős, gyermektelen egyének ajánlatát kéri Sigmond Ákos Hida, jud. Cluj. 115

Gyakorlattal bíró, megbízható, fiatal nős ispán gazdasági állást keres azonnali belépésre szerény igények mellett. Cim: Wolf Antal Tomnatir, jud. Torontal. 116

Ingyen

küldöm **szőlőoltvány** árjegyzékemet mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját é-dekében ne vegyen addig oltványt, vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti utmutatómat.

Cim: J. SZÜCS szőlőtelep 23.
DIOSIG, Jud. Bihor.

95

Viszonteladók magas jutalék mellett keresztetnek.

Gyümölcsfa és szőlőoltványok

legjutányosabban beszerezhetők

„TRANSYLVANIA”

Falshola és Szőlőoltványtelep, Alud, Judetul Alba.

Árjegyzék kívánatra ingyen. 3977

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs.
Cluj-Kolozsvár, Plata Unirel (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. — Saját tőkéi 77 millió lej. Affiliált intézetei: Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Szászrégenben és Népbank Rt. Bánffyújnyadon. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Áruárutal a vasu mellett. 3807

MÉSZNITROGÉN

(9-20% nitrogén és 50-60% égetett mész)

a legtökéletesebb és legolcsóbb

NITROGÉN-MŰTRÁGYA.

Magas terméshozam, a talaj minőségének feljavítása csak

Mésznitrogénnel érhető el

Sikeres gyomirtó!

40-80 %-os
TERMÉSTÖBBLET!

Hatásos ellensége az
elősdieknek!

Kivánságra megküld-
jük díjmentesen ismer-
tetőinket!

40-42 %-os kálisó!
16-18 %-os
superphosphat.

Kedvező fizetési
és
szállítási feltételek!

„NITROGEN” Műtrágya és Vegyipar

Részv.-társ. Dicsőszentmárton.

Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!

117